

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ  
для СРС та навчальний матеріал  
з англійської мови  
для студентів-магістрів I курсу  
I, II семестрів  
денної форми навчання  
Усі спеціальності

Одеса – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ  
для СРС та навчальний матеріал  
з англійської мови  
для студентів-магістрів I курсу  
I, II семестрів  
денної форми навчання  
Усі спеціальності

“Узгоджено”  
Деканатом факультету магістерської підготовки

Одеса – 2020

Методичні вказівки для СРС та навчальний матеріал з англійської мови для студентів-магістрів I курсу I, II семестрів денної форми навчання. Усі спеціальності. – Одеса: ОДЕКУ, 2020. – 50 с.

Укладач: к.ф.н., доц. Шотова-Ніколенко Г.В.

## Зміст

<b>Передмова</b> .....	4
<b>I. Загальна характеристика питальних речень</b> .....	5
1. Комунікативні типи англійських речень .....	5
2. Особливості англійських питальних речень .....	5
<b>II. Типи англійських питальних речень: способи утворення та вживання</b> .....	6
1. Загальне питання • General Question (Yes-No Question) .....	6
2. Альтернативне питання • Alternative Question .....	17
3. Розділове питання • Disjunctive Question (Tag-question) .....	19
4. Спеціальне питання • Special Question (Wh-question) .....	24
<b>III. Модальні значення питальних речень</b> .....	31
<b>IV. Питання в непрякій мові</b> .....	35
1. Пряма і непряма мова .....	35
2. Прямі та непрямі питання .....	36
<b>V. Питання для практичних типових мовленнєвих ситуацій</b>	41

## Передмова

Сучасний етап розвитку міжнародних відносин ставить нові вимоги до особистих і професійних рис майбутнього фахівця – рівня його соціальної адаптації, загальної культури, загальноосвітньої спеціальної підготовки.

Практичне володіння англійською мовою є невід'ємним компонентом сучасної підготовки спеціалістів закладами вищої освіти. Метою навчання англійської мови у немовному ЗВО є підготовка студентів до читання, розуміння та перекладу літератури за фахом, спілкування англійською мовою в різних видах мовленнєвої діяльності, можливості її використання у практичних і професійних цілях.

Багато тих, хто вивчають англійську мову, навіть отримавши чималі знання з граматики цієї мови, опиняються в таких ситуаціях, коли їм важко вибрати тип питання, що потрібне в даному конкретному випадку, коли важко правильно побудувати те або інше англійське питання або не знають, яку відповідь це питання потребує.

У запропонованих методичних вказівках, що призначені для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня магістр I року навчання (I, II семестрів) з нормативної дисципліни “Іноземна мова” (“Англійська мова”) денної форми навчання у систематизованому вигляді представлена інформація про всі види англійських питань, які вживаються в сучасній англійській мові, а також докладні відомості про структуру, способи утворення і вживання англійських питальних речень як у прямій, так і у непрякій мові. Правила ілюструються прикладами з перекладом на українську мову, структурні особливості різновидів англійських питальних речень представлені у вигляді наочних таблиць. У методичних вказівках наводяться також найуживаніші запитання, характерні для низки конкретних ситуацій спілкування англійською мовою.

Мета методичних вказівок – забезпечити навички граматичної побудови та правильного вживання питальних речень в англійській мові.

Завдяки компактній формі викладу граматичного матеріалу, доступності пояснення, великій кількості наведених сучасних мовленнєвих структур методичні вказівки допоможуть студентам-магістрам систематизувати та вдосконалити свої знання англійських питань і навчитися правильно вживати їх у мовленні.

## I. Загальна характеристика питальних речень

### 1. Комунікативні типи англійських речень

В залежності від мети висловлювання речення поділяються на наступні комунікативні типи:

1) розповідні речення (Declarative Sentences):

This is my umbrella. – Це моя парасолька.

2) питальні речення (Interrogative Sentences):

What are you doing next weekend? – Що ти робиш в наступні вихідні?

3) спонукальні речення (Imperative Sentences):

Let's go to the cinema and see a new movie. – Давайте сходимо до кінотеатру і подивимося новий фільм.

4) Окличні речення (Exclamatory Sentences):

It's such good news! – Це чудові новини!

Розповідні, питальні і спонукальні речення можуть бути як стверджувальними (Affirmative Sentences), так і заперечними (Negative Sentences).

Мета питальних речень – отримати від співрозмовника необхідну інформацію щодо підтвердження або заперечення змісту питання:

How long did they stay? – A couple of hours.

Can you play the guitar? – Yes, I can.

Does not he know your phone number? – No, he does not.

### 2. Особливості англійських питальних речень

1) В українській мові питальні речення часто відрізняються від розповідних тільки інтонацією:

Їй подобається фотографувати. (розповідне речення)

Їй подобається фотографувати? (питальне речення)

На відміну від української мови, англійські питальні речення характеризуються не тільки інтонацією, а й іншими ознаками (зміна порядку слів, вживання допоміжних дієслів і т. і.):

She enjoys taking photos. (розповідне речення)

Does she enjoy taking photos? (питальне речення)

2) В англійській мові питання і відповідь тісно пов'язані між собою. Форма відповіді значною мірою визначається формою питання:

Who is the author of this book? – I am.

Have you ever been to America? – No, I have not.

## II. Типи англійських питальних речень: способи освіти і вживання

Питальні речення в англійській мові поділяються на чотири типи: загальне питання (General Question, або Yes-No Question), альтернативне питання (Alternative Question), розділове питання (Disjunctive Question, або Tag-question, або Tail-question) та спеціальне питання (Special Question, або Wh-question).

### 1. ЗАГАЛЬНЕ ПИТАННЯ • *General Question (Yes-No Question)*

#### Основна характеристика загального питання

Загальне питання ставиться з метою отримати від співрозмовника підтвердження або заперечення висловленої у питанні думки. Таке питання ставиться до речення в цілому та вимагає стверджувальної чи заперечної відповіді (як правило, Yes або No), тому такі питання ще називають Yes-No Questions:

Have you ever been to London? – Yes, I have.

Do you often visit museums? – No, I do not.

Загальні питання в англійській мові вимовляються з підвищенням інтонації в кінці речення. Порядок слів у загальних питаннях відрізняється від порядку слів в розповідному реченні.

#### Утворення загального питання

Загальні питання утворюються двома способами: за допомогою інверсії і допоміжного дієслова *to do*.

#### § 1 Утворення загальних питань дієслів за допомогою інверсії

Інверсія – це зворотний порядок слів, при якому присудок або його частина стоїть перед підметом. За допомогою інверсії утворюються питальні речення з присудком, що містять дієслова *to be*, *to have*, допоміжні дієслова **shall**, **will**, модальні дієслова **can**, **must**, **may**, **ought**, **should**, **would**, **need**, **to be to**, **shall**, **will**.

#### *Правила утворення загальних питань за допомогою інверсії*

1) У питальних реченнях з простим присудком дієслово передує підмету:

He is in hospital now. – **Is** he in hospital now?  
 I have good news for you. – **Have** you good news for me?

2) Якщо в питальних реченнях вживаються складні форми присудка або модальне дієслово, то допоміжне або модальне дієслово (або перший з групи таких дієслів) ставиться перед підметом, а інша частина присудка – після підмета:

This house **was built** two years ago. – **Was** this house **built** two years ago?  
 I **will mention** your proposal to my boss. – **Will** you **mention** my proposal to your boss?

You **can tell** me the truth. – **Can** you **tell** me the truth?

He **has been watching** television since morning – **Has** he **been watching** television since morning?

### Структура загального питання, що утворюється за допомогою інверсії

Допоміжне дієслово, модальне дієслово, to be і to have	Підмет	Присудок	Інші члени речення
Will	she	wear	Her new dress tomorrow?
Can	he	give	me a lift home?
Need	we	meet	again?
Are	you	a student?	
Is	Tom	going to have	a shower when he comes home?
Have	you		another pen?
Has	she	done	it on purpose?

### Загальне питання з дієсловом to be

1) Дієслово to be в якості смислового (простий дієслівний присудок) або дієслова-зв'язки в складеному іменному присудку у формі Present Simple і Past Simple ставиться перед підметом. Другорядні члени речення слідує відразу за підметом:

He **is** at home. – **Is** he at home?

I **was** there yesterday. – **Were** you there yesterday?

This **is** the house we need. – **Is** this the house we need?



2) Якщо присудок виражений зворотом **there is / there are** (різновид дієслівного присудка), дієслово **to be** ставиться перед словом **there**, а підмет – після нього:

There **are** many messages for you. – **Are** there many messages for me?

There **was** much traffic yesterday. – **Was** there much traffic yesterday?

3) Якщо дієслово **to be** вживається як допоміжне (в складі складних дієслівних форм) або як модальне, при утворенні загального питання дієслово **to be** ставиться перед підметом, а інша частина присудка – після підмета:

**He is staying** in the hotel. – **Is he staying** in the hotel?

The dog **was seen** in the park. – **Was** the dog **seen** in the park?

The film **is to start** at 7 o'clock. – **Is** the film **to start** at 7 o'clock?

### *Загальне питання з дієсловом to have*

Дієслово **to have** утворює загальне питання за допомогою інверсії, якщо він вживається в якості смислового і допоміжного.

1) Дієслово **to have** в якості смислового (в значенні «мати») у формі Present Simple ставиться перед підметом. Другорядні члени речення слідують відразу за підметом:

You **have** a good camera. – **Have** you a good camera?

He **has** a reason to suspect you. – **Has** he a reason to suspect me?

### **Винятки**

- В американському варіанті англійської мови дієслово **to have** (в значенні «мати») утворює питальні речення за допомогою допоміжного дієслова **to do**.
- Питальні речення з дієсловом **to have** (в значенні «мати») в Past Simple утворюються тільки за допомогою допоміжного дієслова **to do**.
- Якщо дієслово **to have** в Present Simple і Past Simple вживається у складі усталених сполучень, загальне питання до речення утворюється за допомогою допоміжного дієслова **to do**.

2) Якщо дієслово **to have** вживається як допоміжне (для утворення перфектних форм), при утворенні загального питання дієслово **to have** ставиться перед підметом, а інша частина присудка – після підмета:

I **have seen** the rainbow. – **Have** you ever **seen** the rainbow?

They **have been writing** the examination paper long. – **Have** they **been writing** the examination paper long?

## ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

У модальному значенні дієслово **to have (to)** в Present Simple і Past Simple утворює загальне питання за допомогою допоміжного дієслова **to do**. У Future Simple вживається допоміжне дієслово **shall / will**.

### *Загальне питання з дієсловами shall і will*

Дієслова **shall** і **will** можуть бути як допоміжними, так і модальними.

У якості допоміжних дієслова **shall** і **will** вживаються в поєднанні з основою інфінітива основного дієслова для утворення форм майбутнього часу (Future Simple). У якості модальних дієслів **shall** і **will** висловлюють різні модальні значення. Незалежно від своєї функції ці дієслова утворюють загальне питання за допомогою інверсії, тобто дієслова **shall** і **will** ставляться перед підметом, а основа інфінітива головного дієслова після нього.

I **shall buy** a new doll for her birthday. – **Shall I buy** a new doll for her birthday?

You **will close** the door. – **Will you close** the door?

### *Загальне питання з модальними дієсловами can, must, may, ought to, should, would*

Модальні дієслова **can, must, may, ought to, should, would** утворюють загальне питання тільки за допомогою інверсії: модальне дієслово ставиться перед підметом, а основа інфінітива головного дієслова – після нього:

She **can speak** Russian. – **Can she speak** Russian?

I **must go** there. – **Must you go** there?

They **may come** a little later. – **May they come** a little later?

You **ought to drive** more carefully in the rain. – **Ought you to drive** more carefully in the rain?

He **should concentrate** on his task. – **Should he concentrate** on his task?

### *Загальне питання з дієсловом need*

Дієслово **need** може бути як смисловим, так і модальним.

Як модальне дієслово **need** виражає необхідність в якійсь дії та перекладається як «потрібно, треба, необхідно». Це дієслово вживається з інфінітивом без частки **to**, має тільки форму Present Simple і утворює загальне питання за допомогою інверсії. Дієслово **need** ставиться перед підметом, а основа інфінітива головного дієслова – після нього:

You **need do** this now. – **Need you do** this now?

They **need not get up** earlier today. – **Need not they get up** earlier today?

У сучасній англійській мові в модальному значенні часто виступає і правильне, смислове дієслово **to need**, яке вживається з інфінітивом з часткою **to** і утворює питальні форми за допомогою допоміжного дієслова. Замість **Need I go there?** загальне питання до речення з дієсловом **need** виглядає як **Do I need to go there?**

### *Загальне питання з дієсловом dare*

Дієслово **dare** може бути як смисловим, так і модальним, висловлюючи при цьому одне основне значення – «наважуватися здійснювати будь-яку дію».

Модальне дієслово **dare** вживається з інфінітивом без частки **to** в Present Simple і Past Simple і утворює загальне питання за допомогою інверсії. Дієслово **dare** стоїть перед підметом, а основа інфінітива основного дієслова – після нього:

You **daren't ask** him for a favour. – **Daren't you ask** him for a favour?

They **dared not do** it. – **Dared they not do** it?

У сучасній англійській мові модальне дієслово **dare** утворює питальну форму як смислове дієслово – за допомогою допоміжних дієслів. Замість **Dare you ask him?** загальне питання виглядає як **Do you dare ask him?** Такі питання зараз вживаються в мові набагато частіше, ніж питання з інверсій.

### **§2 Утворення загальних питань за допомогою допоміжного дієслова to do**

Дієслово **to do** вживається в якості допоміжного дієслова для утворення питальної форми Present Simple і Past Simple від всіх дієслів, крім допоміжних і модальних (за винятком **to have to** і часто **need** і **dare**). Допоміжне дієслово **to do** також не вживається, якщо в якості смислового використовуються дієслова **to be** та **to have** (за винятком випадків, про які йдеться нижче).

### *Правило утворення*

При утворенні загального питання за допомогою допоміжного дієслова **to do** це дієслово в потрібній особовій формі (**do, does, did**) ставиться перед підметом, а після підмета йде основа інфінітива смислового дієслова. Порядок інших членів речення залишається таким же, як і в розповідному реченні:

I often **go** to the theatre. – **Do you often go** to the theatre?

He **likes** travelling by train. – **Does he like** travelling by train?

It **rained** from morning till night. – **Did it rain** from morning till night?

## *Граматичні особливості вживання допоміжного дієслова to do в питанні*

В теперішньому часі (Present Simple) дієслово **to do** має дві форми: **does** для 3-ї особи однини і **do** для всіх інших осіб. У минулому часі (Past Simple) воно має одну форму – **did**. На відміну від розповідного речення, де лексичне значення і граматичні ознаки особи, числа і часу передає смислове дієслово, в питальних (і заперечних) реченнях смислове дієслово вживається у вигляді інфінітиву і має тільки лексичне значення, а граматичне значення висловлює допоміжне дієслово **to do**.

### **Структура загального питання, що утворюється за допомогою допоміжного дієслова to do**

<b>Питальне дієслово to do у потрібній особовій формі</b>	<b>Підмет</b>	<b>Основа інфінітиву змістового дієслова</b>	<b>Інші члени речення</b>
Do	you	play	tennis?
Does	he	drink	wine with his dinner?
Does	the flight	leave	at 10 p.m.?
Did	the Romans	settle	in Britain for long?

### *Загальне питання з допоміжним дієсловом to do: дієслово to have*

Дієслово **to have** утворює загальне питання за допомогою допоміжного дієслова **to do** (в **Present Simple** і **Past Simple**) в наступних випадках:

- 1) Якщо смислове дієслово **to have** (в значенні «мати») в **Present Simple** вживається носіями американського варіанту англійської мови. У британському варіанті прийнято будувати загальне питання з дієсловом **to have** за допомогою інверсії:

<b>Британський варіант</b>	<b>Американський варіант</b>
You <b>have</b> a brother. – <b>Have</b> you a brother?	You <b>have</b> a brother. – Do you <b>have</b> a brother?
She <b>has</b> many friends. – <b>Has</b> she many friends?	She <b>has</b> many friends. – Does she <b>have</b> many friends?

- 2) Якщо смислове дієслово **to have** (в значенні «мати») вживається в **Past Simple**:

I **had** the appointment yesterday. – **Did I have** the appointment yesterday?

She **had** red hair then. – **Did she have** red hair then?

- 3) Якщо смислове дієслово **to have** (в значенні «мати») в Present Simple і Past Simple вживається в складі усталених сполучень:

He **has breakfast** very early. – **Does he have** breakfast very early?

We **have a party** tonight. – **Do we have a party** tonight?

*Вирази з дієсловом **to have**, які для утворення загального питання вимагають допоміжного дієслова*

to have breakfast (dinner, lunch, supper, coffee, tea)

to have a cup of tea (a meal, a break, a snack, a drink)

to have a bath (a wash, a shower)

to have fun (a rest, a holiday, a good time, a party, a nap, a swim, a walk, a trip, a picnic)

to have a talk (a discussion, a conversation, a friendly chat)

to have difficulties (a row, a disagreement, a toothache, a fight, an accident, a bad dream)

to have a look (a say, a word)

- 4) Якщо дієслово **to have (to)** вживається в модальному значенні для вираження необхідності здійснення дії за певних обставин, в цих випадках допоміжне дієслово **to do** в потрібній особовій формі ставиться перед підметом, а дієслово **have to** – після нього. Порядок інших членів речення залишається таким же, як і в розповідному реченні:

He **has to** go shopping every Saturday. – **Does he have to** go shopping every Saturday?

We **had to** return home because of bad weather. – **Did we have to** return home because of bad weather?

### **ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!**

Якщо дієслово **to have** вживається в якості допоміжного, загальне питання утворюється за допомогою інверсії.

**Загальне питання з допоміжним дієсловом to do:  
модальні дієслова need і dare**

У сучасній англійській мові дієслова **need** і **dare** в модальному значенні можуть утворювати загальне питання не тільки шляхом інверсії, а й за допомогою допоміжного дієслова **to do**. Ці форми замінюють форми модального дієслова і вживаються в мовленні все частіше.

Дієслова	Загальне питання з інверсією	Загальне питання з допоміжним дієсловом
Need	<b>Need</b> you ask me this question again?	<b>Do</b> you <b>need</b> to ask me this question again?
Dare	<b>Dare</b> you use his name? <b>Dared</b> she come to you?	<b>Do</b> you <b>dare</b> use his name? <b>Did</b> she <b>dare</b> come to you?

**ЗАМАП'ЯТАЙТЕ!**

Смислове дієслово **to need** поєднується з основою інфінітиву іншого дієслова з часткою **to**, і вона зберігається і в тих випадках, коли **need** має модальне значення:

Need you play the music now? – Do you need to play the music now?

**Особливості вживання загального питання в розмовній мові**

- 1) Якщо мовець хоче уточнити, про що або про кого йде мова, загальне питання може розширюватися:

**Did he** win in the lottery, **your father**?

**Is it** so special, **this book**?

- 2) У розмовній мові при утворенні загального питання допоміжне дієслово може вилучатися. Такі речення відрізняються від розповідних тільки висхідною інтонацією:

You like it? – **Do** you like it?

Still waiting? – **Are** you still waiting?

Been here all the time? – **Have** you been here all the time?

## Заперечна форма загального питання

### § 1 Утворення заперечної форми загального питання

Загальне питання може мати заперечну форму, яка утворюється за допомогою частки **not**. У повній формі частка **not** ставиться після підмета, в короткій формі вона зливається з допоміжним або модальним дієсловом, яке передує підмету. Коротка форма вживається переважно в розмовній мові.

**We did not know** the way to the station. – **Did we not know** the way to the station?

It **isn't** a reliable source. – **Isn't** it a reliable source?

You **can't** find your umbrella. – **Can't** you find your umbrella?

We **have not** met before. – **Have we not** met before?

### ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

Дієслово **to be** в 1-й особі однини в загальному питанні має особливу коротку форму **aren't**:

**Am I not** a good brother? = **Aren't I** a good brother?

### Структура заперечного загального питання (повна форма)

Допоміжне, модальне дієслово, змістовні дієслова <b>to be, to have</b>	Підмет	Заперечна частка <b>not</b>	Смислове дієслово	Інші члени речення
Do	you	not	believe	me?
Can	they	not	smoke	here?
Is	he	not		at school today?
Have	you	not	finished	your letter?

### Структура заперечного загального питання (Коротка форма)

Допоміжне, модальне дієслово, змістовні дієслова <b>to be, to have</b> з часткою <b>not</b>	Підмет	Смислове дієслово або частина присудка	Інші члени речення
Don't	you	like	my new coat?
Couldn't	he	pay	by credit card?
Hasn't	it	stopped raining	yet?
Aren't	I	late	for the meeting?

## § 2 Вживання заперечної форми загального питання

Заперечна форма загальних питань висловлює здивування, сумнів, недовіру і перекладається українською мовою питальним реченням, яке починається зі слів **хіба, невже**:

Did you not recognize him? – Невже ви його не впізнали?

Aren't I clever? – Ну хіба я не розумниця?

Should not she be sleeping now? – Хіба вона не повинна зараз спати?

### Відповіді на загальні питання

#### § 1 Основна характеристика

Відповіді на загальні питання містять підтвердження або заперечення того, про що запитується в питанні. Підтвердження і заперечення можуть бути коротким або розгорнутим.

#### §2 Види відповідей на загальні питання

1) Найбільш поширена відповідь на загальне питання складається зі слова **Yes / No** і того дієслова (допоміжного, модального дієслова, або першого з групи таких дієслів, смислового дієслова **to be** або **to have**), з якого починалося питання:

**Do** you like Chinese food? – Yes, I **do**. / No, I **don't**.

**Will** he join us? – Yes, he **will**. / No, he **won't**.

**Can** you give me a lift home? – Yes, I **can**. / No, I **can't**.

**Have** they been working since morning? – Yes, they **have**. / No, they **have not**.

#### ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

Дієслово **to be** це єдине дієслово в англійській мові, яке має майже всі форми однини і множини в усіх особах в Present Simple і особові форми однини і множини в Past Simple. Тому в питанні та відповіді можуть використовуватися різні форми дієслова:

**Are** you a beginner? – Yes, I **am**. / No, I **am not**.

**Were** you sleeping when he called? – Yes, I **was**. / No, I **was not**.

2) Відповідь на загальне запитання може бути виражена словом **Yes / No**, іншими словами і фразами, які передають підтвердження або заперечення, засноване на впевненості, припущенні або сумніві:

Does he like ice-cream? – Yes. / No. / Certainly. / Naturally. / Of course. / May be. / Perhaps. / Of course not. / Oh, no.



- He does. / He does not. / He might (do). / He could (do).
- I do not know. / I doubt. / I think so. / I do not think so.

### §3 Відповіді на заперечне загальне питання.

Відповідь на заперечне загальне питання переважно виражається словом **Yes / No** і тим дієсловом (допоміжним, модальним, або першим з групи таких дієслів, або смисловим дієсловом **to be** або **to have**), з якого починалося питання:

**Do not** you know the rules? – Yes, I **do**. / No, I **do not**.

**Cannot** they see what I mean? – Yes, they **can**. / No, they **cannot**.

**Is not** she afraid to go there alone? – Yes, she **is**. / No, she **is not**.

### ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

Стверджувальна або заперечна форма відповіді на заперечне загальне питання залежить від реальності ситуації. На відміну від української мови, де у відповіді на загальне питання слова «Так» і «Ні» можуть стояти як у стверджувальному, так і у заперечному реченні, в англійській мові **Yes** може вживатися тільки в стверджувальному реченні, а **No** – тільки в заперечному.

Are not they married? – Хіба вони не одружені?

– Yes, they are. – Ні, одружені. (Так, одружені.)

– No, they are not. – Так, вони не одружені. (Ні, вони не одружені.)

## 2. АЛЬТЕРНАТИВНЕ ПИТАННЯ • Alternative Question

### Основна характеристика альтернативного питання

Альтернативне питання ставиться, коли співрозмовнику пропонується зробити вибір, віддати чомусь перевагу, і тому в самому питанні містяться два варіанти відповіді. Альтернативне питання завжди складається з двох частин, з'єднаних союзом **or** (або).

Перша частина такого питання вимовляється з підвищенням, друга – з пониженням інтонації:

Are you going home or are you staying? – Ти йдеш додому або залишаєшся?

Is it an insect or an animal? – Це комаха або тварина?

### Утворення і вживання альтернативного питання

За своєю структурою альтернативне питання становить два загальних питання, з'єднаних союзом **or**. Загальне питання утворюється за допомогою інверсії або за допомогою допоміжних дієслів.

#### *Повне альтернативне питання*

1) У повному альтернативному питанні друга частина речення має правильну, повністю завершену форму:

Did he phone her or did he write her a letter? – Він їй зателефонував або він написав їй листа?

Is she a nurse or is she still a trainee? – Вона медсестра або вона ще студентка?

2) Повне альтернативне питання, в якому друга частина практично повторює граматичну структуру першої частини, вживається рідко. Таке питання має сенс тоді, коли друга частина відрізняється від першої.

Can you tell me the way to the station or should I ask someone else? – Ви не могли б сказати мені дорогу до станції або мені слід краще звернутися до кого-небудь іншого?

Can I have a sandwich or do I need to wait for lunch? – Я можу з'їсти бутерброд чи мені потрібно чекати на обід?

#### *Неповне альтернативне питання*

1) У мовленні, як правило, друга частина альтернативного питання має скорочену форму, в якій залишається та частина, яка прямо вказує на альтернативу:

Is he sleeping or watching TV? – Він спить або дивиться телевизор?

Did you go there or not? – Ти туди ходив чи ні?

Does he drive a car or does not he? – Він водить машину чи ні?

2) У розмовній мові альтернативне питання може скорочуватися до мінімуму, необхідного для позначення вибору:

Tea or coffee? – Чай або кава?

Yes or no? – Так чи ні?

### 3) Відповідь на альтернативне питання

1) Відповіддю на альтернативне питання є розповідне речення, яке відповідає однієї з частин альтернативного питання:

Would you prefer the apple or the pear? – I would prefer the apple.

Are you working or reading a newspaper? – I'm working.

2) У розмовній мові відповідь на альтернативне питання може скорочуватися до мінімуму, необхідного для позначення вибору, а також виражатися будь-якими іншими словами, що відповідає змісту:

Shall we take a taxi or go by bus? – Let's go by bus.

Do they speak French or Spanish? – Spanish.

### Структура альтернативного питання

Допоміжне модальне дієслово, дієслово to be (сміслові чи дієсловозв'язка)	Підмет	Сміслові дієслово та інші частини речення	Сполучник or	Допоміжне, модальне дієслово, дієсловозв'язка to be	Підмет	Сміслові дієслово та інші члени речення
Do	you	sing	or	(do)	(you)	dance?
Could	he	tell you his secret	or	couldn't	he	tell you his secret?
Is	it	your pen	or	(is)	(it)	mine?
Was	she	joking	or	(was)	(she)	telling the truth?

### 3. РОЗДІЛОВЕ ПИТАННЯ • Disjunctive Question (Tag-question)

#### Основна характеристика розділового питання

Розділове питання – це особливий різновид загального питання. Він складається з двох частин: розповідної і питальної. Питальна частина називається tag, або tail, тому такі питання ще називаються Tag-questions, або Tail-questions. Розділове питання ставиться, коли мовець хоче отримати підтвердження того, про що йде мова в розповідній частині.

Перша частина розділового питання вимовляється з пониженням інтонації, як будь-яке розповідне речення, а друга – з підвищенням інтонації, як будь-яке загальне питання.

Англійські розділові питання перекладаються українською мовою питаннями, які теж складаються із розповідної та питальної частини. Питальна частина передається словами не так?, чи не так?, так?, правда? і т.і.:

You did not stay long at the party, did you? – Ти не довго залишався на вечірці, так?

He was late for the concert, was not he? – Він запізнився на концерт, чи не так?

#### Утворення розділового питання

##### § 1 Правила утворення

1) Розділове питання складається з двох частин: розповідного речення в стверджувальній та заперечній формі та короткого загального питання. Загальне питання складається з допоміжного або модального дієслова або дієслів **to be**, **to have** з розповідного речення і підмета-займенника. Займенник вказує на підмет в розповідній частині і співвідноситься з формою дієслова. Дієслово і його форма обираються в залежності від форми дієслова в розповідній частині питання за тими ж правилами, що й при утворенні загального питання:

He is playing Mozart, **is not** he?

You **cannot** see the difference between the twins, **can** you?

She **has** violet eyes, **has not** she?

There **is** no sense cooking it now, **is not** there?

##### **ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!**

У якості підмета питальної частини розділового питання можуть використовуватися похідні заперечні (**nobody**, **no one**), неозначені

(**somebody, someone, anyone**) і кількісні (**everyone, everybody**) займенники.

Якщо з контексту зрозуміло, що мова йде про особи чоловічої статті, у питальній частині вживається займенник **he**. В інших випадках вживається займенник множини **they**. Відповідно змінюється і форма дієслова:

**Nobody** knows the truth about this woman, don't **they**?

**Anyone** can do it, can't **they**?

**Everybody** is joining us for tea, aren't **they**?

Якщо в розповідній частині у якості підмета вживаються вказівні займенники **this/that**, у питальній частині вони замінюються займенником **it**:

**This** (dress) is very nice, isn't **it**?

**That** was a new film, wasn't **it**?

2) Якщо дієслово в розповідній частині розділового питання знаходиться у формі Present Simple і Past Simple, в питальній частині вживається допоміжне дієслово **to do** у відповідній формі:

He **drank** a lot of wine last night, **did not** he?

They **do not like** fish, **do** they?

### ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

Допоміжне дієслово **to do** вживається для утворення питальної частини розділових питань, якщо присудок виражений дієсловом **to have**, яке для утворення загального питання вимагає допоміжного дієслова:

We **have** lunch at twelve, **do** we?

He **does not have** difficulty in sleeping now, **does** he?

Допоміжне дієслово **to do** вживається для утворення питальної частини розділових питань, якщо присудок виражено смисловим дієсловом **to do**:

He **does** his job very well, **doesn't** he?

You **did** him a favour again, **didn't** you?

3) Як розповідна, так і питальна частини розділового питання можуть бути як стверджувальними так і заперечними. Заперечна форма питальної частини утворюється так само, як і в будь-якому заперечному загальному питанні.

## §2 Структурні типи розділового питання

### 1) *ствердження + заперечення*

Розповідна частина містить ствердження, питальна – заперечення.

Таке питання, як правило, передбачає стверджувальну відповідь.

You return home by tram, do not you? – Yes, I do.

He was very angry then, was not he? – Yes, he was.

### 2) *заперечення + ствердження*

Розповідна частина містить заперечення, питальна – ствердження.

Таке питання, як правило, передбачає заперечну відповідь.

You are not getting married today, do you? – No, I do not.

They did not rob the bank, did they? – No, they did not.

### 3) *ствердження + ствердження*

Обидві частини розділового питання містять ствердження.

She is out of work now, is she? – Вона зараз без роботи, це так?

You can make an omelette, can you? – Ти ж зможеш зробити омлет, так?

### 4) *заперечення + заперечення*

Така форма розділового питання вживається дуже рідко. Вона, як правило, використовується, щоб передати загрозу.

He will not listen to your advice, will not he? I'll deal with it. – Значить, він не хоче слухати твої поради? Я з ним розберуся.

## §3 Граматичні особливості утворення питальної частини розділового питання

1) Заперечення в розповідній частині можуть виражати слова **neither, no, none, no one, nobody, nothing, barely, hardly, hardly ever, scarcely, seldom**. У таких випадках розповідна частина вважається заперечною і вимагає, щоб питальна частина розділового питання була стверджувальною за формою:

Nothing was explained, was it? – Нічого ж не пояснили, правда?

He can hardly complain, can he? – Навряд чи він може скаржитися, адже так?

2) Дієслово **to be** у формі 1-ї особи однини теперешнього часу в заперечній питальній частині має форму **are not**. У стверджувальній питальній частині вживається звичайна форма **am**:

I **am** late, **aren't** I?

I **am** his mother, **aren't** I?

## Відповіді на розділові питання

### § 1 Основна характеристика

Відповіді на розділові питання містять підтвердження або заперечення того, про що запитується в питанні. Підтвердження і заперечення можуть бути стислим або розгорнутим.

Відповідь на розділове питання залежить від форми дієслова розповідної частини. Стверджувальна розповідна частина, як правило, передбачає стверджувальну відповідь, заперечна розповідна частина – заперечну відповідь.

### §2 Види відповідей на розділове питання

1) На розділове питання найчастіше дається коротка стверджувальна або заперечна відповідь, яка містить слова **Yes** або **No**:

Today's Wednesday, is not it? – Yes, it is.

The girl in the shop did not give you the change, did she? – No, she did not.

2) Відповіддю на розділове питання можуть бути вирази **That's right.** / **Quite right.** / **That's so.** / **Quite so.** і т. і., а також будь-які інші, які підходять за змістом.

## Вживання розділового питання

1) Розділове питання ставиться в тих випадках, коли мовець хоче отримати потрібну йому інформацію. Такі питання вимовляються з **висхідною інтонацією**:

He passed the exam, didn't he? – Він склав іспит, так?

She is not French, is she? – Адже вона не французенка, правда?

2) Коли розділове питання вимовляється із спадною інтонацією, воно передбачає більшу впевненість мовця:

You've already had breakfast, have not you? – Ти ж уже поснідав, правда?

He is not tired, is he? – Адже він не втомився?

3) Спадна інтонація в розділовому питанні може також виражати невдоволення, розчарування:

She is not going to buy me a new dress, is she? – Вона що, не збирається купити мені нову сукню?

There's no wine left, is there? – Вина не залишилося, так?

4) Іноді висхідна інтонація в розділовому питанні виражає здивування, надію, цікавість:

She's moving to a smaller flat, is not she? – Правда, що вона переїжджає в квартиру, що менше?

The doctor has been sent for, has not he? – За лікарем вже послали, адже правда?

5) Розділове питання, обидві частини якого знаходяться в стверджувальній формі, найчастіше вказує на те, що мовець хоче отримати підтвердження того, що йому, в принципі, вже відомо, і просто виявляє ввічливість або хоче дізнатися подробиці. Такі питання вимовляють з висхідною інтонацією:

So he's married to a dancer, is he? – Він одружений на танцівниці, це так?

You've found a job, have you? – Ви ж знайшли роботу?

6) Розділове питання, обидві частини якого знаходяться в стверджувальній формі, може виражати підозру, несхвалення або навіть загрозу. При цьому розповідна частина вимовляється із спадною, а питальна частина – з висхідною інтонацією. Такі питання, як правило, не вимагають відповіді:

I'll win in the lottery, will I? – Я переможу в лотерею? Ви так вважаєте?

You think you can fool me, do you? – Ти думаєш, що ти можеш мене обдурити?



## 4. СПЕЦІАЛЬНЕ ПИТАННЯ • Special Question (Wh-question)

### Основна характеристика спеціального питання

Спеціальне питання ставиться з метою отримання більш докладної або більш точної інформації про щось, що вже відоме співрозмовнику:

When did you buy this cup? – Years ago.

Which DVD can I borrow? – You can take everything you like.

What will he buy for my birthday? – I do not know yet.

Спеціальне питання завжди починається з питального слова або словосполучення з ним, яке показує, що саме цікавить мовця. В якості питальних слів вживаються питальні займенники **what, who, whom, whose, which, when, why, where, how** і словосполучення з ними, тому спеціальне питання ще називається **wh-question**. Питальне слово в спеціальному питанні замінює член речення, до якого ставиться питання.

Спеціальні питання вимовляються із спадною інтонацією.

### Утворення спеціального питання

Порядок слів у спеціальному питанні (крім питання до підмета та означення до нього) завжди зворотній. На початку речення знаходиться питальне слово (або сполучення з ним), за ним слова йдуть в тому ж порядку, що й при утворенні загального питання: допоміжне або модальне дієслово або дієслово-зв'язка, підмет, інші члени речення.

### Види спеціальних питань

#### § 1 Питання до додатка

##### *Прямий додаток*

1) Спеціальні питання до прямого додатка, що позначає предмет, ознаку, абстрактні поняття і т. і., починаються з питального слова **what що**:

**Структура спеціального питання**  
(крім питань до підмета та означення до нього)

Питальне слово	Допоміжне дієслово, модальне дієслово, дієслово <b>to be</b> (змістовне чи дієслово-зв'язка)	Підмет (з означенням)	Присудок	Інші члени речення
When	does	her music lesson	start?	
Where	did	they	go	for their honey-moon?
What	can	his words	mean?	
Why	is	this shirt		on the table?
How	would	her grandmother	make	this salad?
How much	do	you	spend	on food each month?

**What** can you see in the picture? – I can see horses and dogs.

**What** is he reading now? – He is reading a computer magazine.

2) Питання до прямого доповнення, що позначає особу, на яку спрямована дія, вводиться об'єктивним відмінком питального займенника **who-whom** *кого*. В сучасній англійській мові найбільш часто в таких випадках зустрічається форма **who**:

**Whom (Who)** did you meet at the party? – I met my classmates.

**Whom (Who)** has he married? – He has married my friends 'daughter.

***Прийменниковий додаток***

Питання до прийменникового додатка починається так само, як і питання до прямого додатка, тобто з питальних слів **what** або **whom / who**. Прийменник у таких питаннях знаходиться перед питальним словом або в самому кінці питального речення. Останнє характерно для розмовної мови:

**What** are you looking at? – At **what** are you looking?

Of **whom** was he speaking? – **Who** was he speaking of?

## §2 Питання до означення до додатку

Спеціальні питання до означення до доповнення починаються з питальних слів **what** який, **which** який, **whose** чий, **what kind (s)/sort (s)of** який, якого типу, **how much** скільки (про незлічувальні іменники), **how many** скільки (про злічувальні іменники), які ставляться безпосередньо перед означувальним іменником або перед іншим означенням до нього:

**What** shampoo do you use? – I use anti-dandruff shampoo.

**Which** programme does he like? – He likes programmes about animals and cars.

**Whose** proposal are we discussing? – We are discussing my proposal.

**What kind of** films do they prefer? – They prefer historical films.

**How much** sugar do you want in your tea? – I want two lumps.

## §3 Питання до обставини

Спеціальні питання до обставини починаються з питальних слів **where** де, куди, звідки, **how** як, **how often** як часто, **how long** як давно, **how well** наскільки добре, **why** чому, **when** коли, **which way** якою дорогою:

**Where** do you come from? – We come from Sweden.

**How** did she treat her old friends? – She treated her old friends with respect.

**How often** do you wash your hair? – I wash my hair one a week.

**Why** did you go that way? – I went that way to save time.

**When** will he take his exams? – He will take his exams in June.

**Which way** did they go? – They went around the village.

## §4 Питання до іменної частини складеного іменного присудка (Предикативу)

1) Спеціальні питання до іменної частини присудка, що стосуються імені або прізвища, сімейного стану, ступеня споріднення з ким-небудь, починаються з питальних слів **who**:

**Who** is that man in the photo? – That (man in the photo) is Jack.

**Who** are you? – I am his uncle.

2) Якщо в питанні мова йде про професію, у якості питального слова вживається **what**:

**What** is his wife? – Хто його дружина за професією?

She is a pharmacist. – Вона фармацевт.

3) Якщо питання до іменної частини присудка стосується характерних особливостей предмета або особи, що позначається підметом, питання починається із сполученням **what ... like**:

**What's** his sister **like**? – His sister is kind and gentle.

**What** is his flat **like**? – It is very small.

### ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

З сполученням **what ... like** також починаються питання про погоду або про клімат:

**What's** the weather **like** today? – It's cold and windy.

**What's** it **like** in Namibia? – It's comfortably warm there.

4) Якщо питання до іменної частини стосується назв, імен, технічних термінів, іноземних слів, вживається сполучення **what's ... called**:

**What's** this fabric **called**? – It's called organza.

**What's** he **called** at home? – He's called Nicky.

5) Якщо в питанні до іменної частини присудка мова йде про національність, колір, вигляд, бренд предмету, спеціальне питання до іменної частини присудка починається з питального слова **what** у поєднанні з іменниками **nationality, colour, sort, make** ect.:

**What nationality** is your gardener? – He's Pakistani.

**What colour** are your eyes? – My eyes are grey-green.

**What make** is your car? – It's a Jeep.

6) Якщо в питанні до іменної частини присудка мова йде про розмір, висоту, довжину, ширину, глибину, вік предмету або особи, питання починається з питального слова **what** в поєднанні з іменниками **size, height, length, breadth, width, depth, age** і т.і.:

**What height** is Elbrus? – **What's** the **height** of Elbrus? – The height of Elbrus is more than 5 thousand metres.

**What size** are these shoes? – (Size) 38.

### ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

Схоже питання можна поставити за допомогою питального слова **how** в поєднанні з прикметниками big, high, long, deep, wide, old і т. і.:

**How old** are you? – I am twenty.

**How long** is the Volga? – It's 3530 kilometres.

7) Якщо питання до іменної частини складеного присудка стосується самопочуття, настрою, загальної оцінки предмета або особи, на початку питання ставиться питальний займенник **how** як:

**How** are you? – I'm O.K.

**How** was the lecture? – It was very interesting.

8) Якщо в іменній частині складеного присудка мова йде про вартість товару, спеціальне питання починається з поєднання **how much**:

**How much** are these apples? – (They are) 15 hryvnias.

**How much** is it? – (It is) 200 euros.

## §5 Питання до означення до іменного члену складеного присудка

1) Спеціальне питання до означення до іменного члену складеного присудка часто починається з поєднання **what kind of який**:

**What kind of** museum is it? – It's an archeological museum.

**What kind of** friends are they? – They are very close friends.

2) Якщо питання до означення до іменного члену складеного присудка стосується приналежності предмета або особи, спеціальне питання починається з питального слова **whose чий**:

**Whose** idea was it? – It was his idea.

**Whose** children are they? – They are the Greens' children.

## §6 Питання до підмету

У спеціальному питанні до підмета речення на місці підмету (напочатку речення) знаходиться питальне слово **who** хто або **what** що. Після нього знаходиться присудок, за ним – інші члени речення. Тобто в питанні до підмету порядок слів прямий, як у розповідному реченні. Займенники **who** і **what**, як і в українській мові, як правило, завжди узгоджуються з дієсловом-присудком в однині 3-ї особи.

Who knows this rule? – Хто знає це правило?

What is written here? – Що тут написано?

Питальний займенник **who** в питанні до підмету може поєднуватися з дієсловом у множині, якщо мова йде про групу осіб:

Who are dancing in this ballet? – Хто танцює в цьому балеті?

### Структура питання до підмету

Питальне слово <b>who</b> або <b>what</b>	Присудок	Додаток	Обставина
Who	may know	his phone number?	
Who	will go		to the post-office?
What	was stolen		this time?
What	can be done	about it?	

### *Відповідь на питання до підмету*

Відповідь на питання до підмету зазвичай складається з підмету і допоміжного або модального дієслова. У розмовній мові ці дієслова часто опускаються.

**Who** will drive you home? – My friend will.

**What** caused the accident? – Some problem with the engine.

**Who** is going away? – My parents are.

### §7 Питання до означення до підмету

У питаннях до означення до підмету вживається прямий порядок слів, як у розповідному реченні. Питання до означення починаються з питального слова **what** який, **which** який, **whose** чий, словосполучень **how much** скільки (про незлічувальні іменників), **how many** скільки (про злічувальні іменники). За питальним словом йде підмет, за ним – інші члени речення.

**What** film will be shown today? – Який фільм покажуть сьогодні?

**Which** boy started the fight? – Який з хлопчиків почав бійку?

**Whose** proposal was accepted? – Чия пропозиція була прийнята?

**How much** money has been spent on these parties? – Скільки грошей було витрачено на ці вечірки?

### Структура питання до означення до підмету

Питальне слово чи словосполучення	Підмет	Присудок	Інші члени речення
What	bus	goes	to the railway station?
Whose	telephone	is ringing?	
How many	flights	arrive	from Europe?

### Заперечна форма спеціального питання

Спеціальні питання з запереченням починаються з питального слова. Далі порядок слів такий же, як і в заперечному загальному питанні:

**Why** does not Jane like the seaside? – Чому Джейн не подобається морське узбережжя?

**What** is not he able to understand? – Що він не в змозі зрозуміти?

### Коротка форма спеціального питання

1) У розмовній мові спеціальне питання може скорочуватися до мінімально значної кількості слів або навіть до одного питального слова. Такі неповні питання дозволяють перепитати або уточнити інформацію:

Your father's birthday is next week. – **When?**

The doctor's prescribed me painkillers. – **What doctor?**

2) Коротке спеціальне питання вживається для того, щоб висловити подив, занепокоєння, невдоволення:

I invited him to the party. – **You did what?**

He is going to buy a yacht. – **A what?**

3) Якщо слово, до якого ставиться коротке питання, вживається з прийменником, прийменник, як і в повному питанні, ставиться, як правило, після питального слова:

I shall go dancing tonight. – **Who with?**

Let's go to the theatre. – **Where to?**

### **Відповіді на спеціальні питання**

На відміну від загальних питань спеціальні питання вимагають конкретної відповіді, і також, як і загальні питання, можуть бути повними і неповними. В них можуть повторюватися слова, які містилися у питанні, або використовуватися будь-які інші слова, що підходять по смислу.

**How long** do you stay at school? – I usually stay there till 5 o'clock.

**Why** can't they come this weekend? – They are busy working.

**What's** wrong with her shoes? – have no idea.

### III. Модальні значення питальних речень

В англійській мові є питальні речення, які супроводжуються додатковими модальними відтінками, які, як правило, передають модальні дієслова. Виділяються кілька основних модальних значень, які характерні для таких питальних речень.

#### 1. Прохання

Для вираження прохання вживаються питання з модальними дієсловами **can, could, may, might, will, would** і словосполученнями з ними, а також іншими дієслівними конструкціями. У таких питаннях мовець може попросити дати йому якийсь предмет, зробити якусь дію, дати йому дозвіл на якусь дію.

#### *Ввічливе прохання*

1) Найбільш поширені види питальних речень, які вживаються в тих випадках, коли мовець хоче звернутися до свого співрозмовника з ввічливим проханням, містять модальні дієслова **can, may, will**:

**Can** he use your phone? – Він може скористатися вашим телефоном?

**May** I come in? – Можна увійти?

**Will** you please close the door? – Ви не можете закрити двері?

Ще більш ввічливе прохання передають питальні речення з дієсловами **could, might, would**:

**Could** you lend me some money? – Ви не могли б позичити мені трохи грошей?

**Might** I have this document now? – Можу я отримати цей документ зараз?

**Would** you please stop here? – Ви не могли б зупинитися тут?

2) Якщо мовець не впевнений в тому, що його прохання буде задовільнено, вживається розділове питання, яке в розповідній частині містить заперечення, в питальній – ствердження:

You **could not take** me home, could you? – Ти не міг би відвезти мене додому?

You **can not make** a fire, can you? – Ти ж можеш розвести вогонь?

3) Крім модальних дієслів в питальних реченнях, які використовуються для вираження прохання, вживаються і інші слова і звороти, які дозволяють надати проханням більш ввічливий або емоційний характер: **possibly, please, Do you think ..., Do you mind ..., I wonder (ed) / was wondering if ..., Would you mind ..., Would you be so kind as to ..., Would you be kind enough ...**:



**Could** you possibly take the other road? – Ви не могли б поїхати іншою дорогою?

**Would you mind** stepping aside? – Ви не могли б відійти?

**Would you be so kind as to** repeat your explanation? – Не будете ви такі люб'язні повторити ваше пояснення?

**Do you mind** if I smoke? – Ви не будете заперечувати, якщо я закурю?

### *Менш ввічливе прохання*

Менш ввічливі прохання, як правило, передають питальні речення з модальним дієсловом **will**. Такі питальні речення більше схожі на накази:

**Will** you hold the line? – Будь ласка, не вішайте трубку.

**Will** you close the door? – Закрий, будь ласка, двері.

Таке прохання також часто виражається за допомогою розділових питань:

You have not got this book, have you? – У тебе ж є така книга?

You **can** help him, **can not** you? – Ти ж можеш йому допомогти?

## 2. Пропозиція

1) Для того щоб звернутися до співрозмовника з пропозицією, в англійській мові найчастіше використовуються питальні речення з модальними дієсловами **will, would, may, can, could**, а також конструкціями **would you like** і **would you care**. У таких питаннях можуть пропонуватися предмети, ідеї, послуги.

**Will** you have tea? – Бажаєте чаю?

**Can** I help you with the painting? – Я можу допомогти з фарбуванням?

**Could** you have lunch with me tomorrow? – Ви не хотіли б завтра зі мною пообідати?

**Would you care** for a lift? – Ви не хочете, щоб я вас підвіз?

2) В питаннях, які вимовляються з тим, щоб запропонувати допомогу, вживаються також модальні дієслова **shall** і **should**:

Shall I give you a hand with the bags? – Мені допомогти донести валізи?

Should I get you a chair? – Мені принести тобі стілець?

3) В розмовній мові, щоб запропонувати кому-небудь зробити щонебудь, часто вживаються слова і вирази **why do not we / you, why not, what / how about, suppose I / we / you**:

**Why do not we** go for a walk in the park? – Чому б нам не прогулятися в парку?

**Why not stay** here? – Чому б не залишитися тут?

**What about renting a small yacht?** – Чому б нам не орендувати маленьку яхту?

### 3. Порада

Для вираження поради або наполегливої рекомендації в англійській мові можуть використовуватися питальні речення з конструкцією **why do not you**:

**Why do not you** take a break? – Чому б вам не влаштувати перерву?

**Why do not you** get your hair cut? – Не час тобі підстригтися?

### 4. Здатність

Якщо мовця цікавить наявність здатності здійснювати якусь дію, найчастіше використовуються загальні питання з модальними дієсловами **can** або **could** або допоміжним дієсловом **to do**:

**Can** you open coconuts? – Ти вмієш відкривати кокоси?

**Could** she get through this window? – Вона пролізла б в це вікно?

**Does** he play tennis? – Він грає в теніс?

### 5. Можливість

Якщо мовця цікавить можливість здійснення якоїсь дії, вживаються питальні речення з модальними дієсловами **can, could, may, might** і оборотами **Do you think ...** і **to be likely**:

**Could** the party be delayed because of her illness? – Вечірка може бути відкладений через її хворобу?

**Do you think** this problem may be solved? – Ви вважаєте, що ця задача може бути вирішена?

**It is likely** to snow today? – Сьогодні може піти сніг?

### 6. Необхідність здійснення дії

Якщо мовець цікавиться, чи є необхідність в тій чи іншій дії, вживаються питальні речення з модальними дієсловами **need, to have to, must, should, ought to, to be to**:

**Need** I take this medicine now? – Мені потрібно прийняти ці ліки зараз?

**Do they have to** translate the whole text? – Їм потрібно перекласти текст цілком?

**Should** I tell Tom's parents about his behaviour? – Я повинен повідомити батькам Тома про його поведінку?

**Are we to tell** him the truth? – Ми повинні сказати йому правду?

## 7. Здивування

1) Здивування і сильний сумнів щодо будь-якої дії часто передається за допомогою питальних речень з модальними дієсловами **can, could, should, dare**:

**Can** this task be so easy? – Невже це завдання таке легке?

**Could** she still be living in this awful house? – Невже вона ще живе в цьому жахливому будинку?

**Should** he be working today again? – Хіба він повинен сьогодні знову працювати?

2) Це ж значення можна передати за допомогою цілого ряду інших питань:

What? – Що?

Is that so? – Та ну?

Are you sure? – Ви впевнені?

You did not know that? – Ви цього не знали?

What's got into him? – Яка муха його вкусила?

What's up with him? – Що це з ним?

Are you kidding? – Ви жартуєте?

## 8. Несхвалення, обурення

Для того щоб висловити несхвалення або обурення з приводу якоїсь дії, вживаються питальні речення з модальними дієсловами **should, must, dare**. Дієслово **should** в таких випадках вживається тільки в прямих і непрямих питаннях з питальними словами **why** і **how**:

**Must** he always be late? – Він завжди повинен спізнюватися?

**Why should** she believe him? – З якого дива вона повинна йому вірити?

**How should** I know his home number? – Звідки мені знати його домашній номер?

**How dared** you open my letter? – Як ви посміли відкрити мій лист?

## IV. ПИТАННЯ В НЕПРЯМІЙ МОВІ

### 1. Пряма і непряма мова

#### Основна характеристика прямої і непрямой мови

Пряма мова (Direct Speech) становить собою безпосередні слова мовця, які передані дослівно, без яких-небудь змін. Слова автора можуть передувати прямій мові, слідувати за нею або знаходитися всередині неї.

"Have you any brothers or sisters?" She asked.

The nurse said, "Are there any people waiting to see the doctor?"

"Do you take photos?" he says. "What kind of photos do you take?"

Непряма мова (Indirect, або Reported Speech) передає слова мовця не дослівно, а у вигляді переказу. Пряма мова передається в формі додаткових підрядних речень.

Пряма мова	Непряма мова
She says, "What kind of films do they like?"	She asks what kind of films they like.
"Do you have a pet?" he asked.	He asked whether I had a pet.

#### Подібність і відмінність прямої і непрямой мови

##### § 1 Загальні риси прямої і непрямой мови

- 1) Пряма і непряма мова передає однаковий зміст.
- 2) Пряма і непряма мова може **вводитися** одним і тим же основним дієсловом **to say** *говорити, сказати*.
- 3) Пряма і непряма мова може передавати різні комунікативні типи речень, в тому числі і питальні.

##### § 2 Відмінність прямої і непрямой мови

1) Пряма мова становить собою самостійне речення, пов'язане зі словами автора тільки за змістом та інтонаційно, а непряма мова утворює додаткове підрядне речення (Object Clause) в складі складнопідрядного речення (Complex Sentence), в якому в якості головної частини (Main Clause) постають слова автора.

2) Пряма мова точно відтворює чуже висловлювання. Непряма мова, як правило, передає висловлювання не буквально, а «переказує» його.

3) Перехід від прямої мови до непрямой пов'язаний зі зміною форми висловлювання та дотриманням особливих правил.

## 2. Прямі та непрямі питання

### Порядок слів у прямих і непрямих питаннях

Пряме запитання – це питальне речення зі зворотним порядком слів, тобто перед підметом завжди стоїть дієслово (присудок або його частина).

У непрямому питанні порядок слів завжди прямий – такий же, як у розповідному реченні, тобто підмет завжди передує присудку (крім речень із зворотом **there is / are**).

Пряма мова	Непряма мова
He asks me, "Where are you from?"	He asks me where I am from.
He asks me, "Were there any students at the meeting?"	He asks me whether there were any students at the meeting.

### Правила перекладу питань з прямої мови в непряму

Правила перекладу з прямої мови в непряму включають загальні правила (які поширюються і на розповідні і спонукальні пропозиції) і особливі правила, які зачіпають тільки питання і обумовлені їх поділом на типи.

#### § 1 Загальні правила перекладу питань з прямої мови в непряму

- 1) Непрямі питання вводять певні дієслова.
- 2) При перекладі прямої мови в непряму особові та присвійні займенники змінюються за змістом:

He asks me, "What is **your** mother doing?" – He asks me what **my** mother is doing.

He asks me, "Can you meet **me** at 10:30?" – He asks me if I can meet **him** at 10:30.

- 3) Якщо дієслово, яке вводить непряме питання, вжито в одному з минулих часів, то в непрямій мові діє правило узгодження часів:

He asked me, "When **are** you **going** away?" – He asked me when I was going away.

He asked me, "**Did** you **buy** the bread?" – He asked me if I **had bought** the bread.

- 4) Якщо дієслово, яке вводить непряме питання, вжито в одному з минулих часів, вказівні займенники і прислівники місця і часу змінюються:

He asked me, "What are you doing **this** evening?" – He asked me what I was doing **that** evening.

He asked me, "Will you be busy **tomorrow?** – He asked me whether I would be busy **the next day.**

## §2 Переклад в непряму мову прямих запитань різних типів

Заміна прямих запитань непрямыми залежить від типу прямого питання.

### *Непряма мова: загальне питання*

При перекладі прямого загального питання в непряму мову це питання приєднується до головної частини за допомогою сполучника **if** або **whether**.

### *Дієслова, які вводять загальні непрямі питання*

Загальні питання в непрякій мові можуть вводитися наступними англійськими дієсловами:

ask запитувати	learn дізнаватися
(Not) care (не) мати (нічого) проти	matter мати значення
check перевіряти	mind заперечувати
choose вибирати	notice помічати
confess визнавати (ся)	prove доводити
confirm підтверджувати	record свідчити
decide вирішувати	(Not) say (не) говорити, (не) сказати
depend on залежати від	see бачити
discuss обговорювати	show показувати
doubt сумніватися	teach навчати
explain пояснювати	(Not) tell (не) говорити, (не) сказати
find out дізнаватися	think думати
forget забувати	understand розуміти
gather робити висновок	want to know хотіти знати
guess здогадуватися	wonder цікавитися
inquire довідуватися	
(Not) know (не) знати	

## Структура речень з загальним питанням

Пряма мова		Непряма мова		
He asked me,	"Do they drink beer?"	He asked me	if whether	they drank beer.
	"Can your friend repair the car?"			my friend could repair the car.
	"Will you go with us?"			I would go with them.

### *Особливості вживання сполучників if і whether*

1) На відміну від сполучника **that**, який вводить розповідне речення, сполучники **if** і **whether** не можуть опускатися.

2) Сполучник **if** вживається в мові частіше, ніж сполучник **whether**.

3) Сполучники **if** і **whether** практично не відрізняються за значенням, якщо не брати до уваги того, що сполучник **whether** висловлює трохи вищий ступінь сумніву щодо висловлювання.

4) Дієслова **choose, confess, confirm, depend on, explain, discuss, prove, teach, think** вживаються з сполучником **whether**.

5) Дієслова **record, see, show, want to know** вживаються з сполучником **if**.

### *Непряма мова: альтернативне питання*

При переведенні прямого альтернативного питання в непряму мову це питання, подібно до загального питання, приєднується до головної частини за допомогою сполучника **if** або **whether**. У цих питаннях перевага надається сполучнику **whether**. Для передачі альтернативних питань у непряму мову вживаються ті ж дієслова, які вводять загальні питання.

## Структура речень з альтернативним питанням

Пряма мова		Непряма мова		
He asked me,	"Do you prefer tea or coffee?"	He asked me	whether (if)	I preferred tea or coffee.
	"Did she do this job or not?"			she had done that job or not.
	"Are you reading or writing?"			I would go with them.

### *Пряма мова: розділове питання*

Пряме розділове питання неможна передати у непрякій мові зі збереженням його характерних особливостей. Спочатку розділове питання

потрібно трансформувати в загальне питання, передавши головний зміст. Потім це питання можна передати у непрямій мові як звичайне загальне питання:

Пряма мова		Непряма мова
He asked me, "You are dieting, aren't you?"	He asked me, "Are you dieting?"	He asked me if I was dieting.
He asked me, "She wasn't busy yesterday, was she?"	He asked me, "Wasn't she busy yesterday?"	He asked me whether she had not been busy that night.

### ***Непряма мова: спеціальне питання***

Спеціальне питання вводиться у непряму мову питальними словами (або поєднаннями з ними), які відповідають питальним словам у прямому питанні.

У спеціальному питанні в непрямій мові завжди зберігається прямий порядок слів, тобто підмет передує присудку. У питанні до підмету або до його означення у функції підмета вживається питальне слово.

### **Структура речень зі спеціальним питанням**

Пряма мова		Непряма мова		
He asked me,	"Where did you see Anna?"	He asked me,	where	I had seen Anna.
	"When will we go to Italy?"		when	we would go to Italy.
	"Why are you late again?"		why	I was late again.
	"What is written here?"		what	was written here.
	"Who can't swim?"		who	couldn't swim.
	"How should I do it?"		how	he should do it.
	"How deep is this creek?"		how deep	that creek was.

### ***Дієслова, які вводять спеціальні непрямі питання***

Спеціальні питання в непрямій мові можуть вводитися наступними англійськими дієсловами:

admit допускати

argue about сперечатися

agree погоджувати, погоджуватися

ask запитувати

boast (about) хвалитися

(Not) care (не) мати проти

check перевіряти

choose вибирати

confess визнавати (ся)

confirm підтверджувати



consider обмірковувати  
decide вирішувати  
depend on залежати від  
describe описувати  
discuss обговорювати  
emphasize підкреслювати  
estimate оцінювати  
explain пояснювати  
find out дізнаватися  
forecast прогнозувати  
forget забувати  
gather робити висновок  
guess здогадуватися  
imagine уявляти  
indicate вказувати  
inquire довідуватися  
know знати  
learn дізнаватися  
matter мати значення  
mind заперечувати  
note відзначати  
notice помічати

observe (= say) помітити, сказати  
plan планувати  
point out вказувати  
predict передбачати  
prove доводити  
question (smb) питати (кого-н.)  
realize усвідомлювати  
record записувати  
report повідомляти  
say говорити  
see бачити  
show показувати  
state стверджувати  
suggest пропонувати  
suspect підозрювати, вважати  
teach навчати  
(Not) tell (не) говорити, (не)  
сказати  
think думати  
understand розуміти  
want to know хотіти знати  
wonder цікавитися

## V. Питання для практичних типових мовленнєвих ситуацій

### 1. Зустріч

How are you? – Як поживаєте? – I'm all right, thanks. And you?

How are things? – Як справи? – Fine, thank you.

How is it going? – Як справи? – Great, thank you.

How've you been? – Як поживаєте? – Fine, thank you.

How are you getting on? – Як справи? – Not very well, I'm afraid.

How is your family? – Як ваша родина? – Not bad, thanks.

And how are your children? – А як ваші діти? – Very well, thank you.

How's business? – Як ваш бізнес? – Quite well, thank you.

#### **ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!**

Питання **How do you do?** є звичайним, досить формальним привітанням при першій зустрічі і перекладається як «Здрастуйте». Воно вимовляється із спадною інтонацією і у відповідь повторюється співрозмовником.

How do you do, Mr. Green? – How do you do, Mr. Brown?

### 2. Знайомство

May I introduce myself? – Дозвольте представитися.

May I introduce my friend? – Дозвольте представити мого друга.

I do not believe you've met Anna, have you? – Здається, ви не знайомі з Ганною?

Do you know Tom? – Ви знайомі з Томом?

By the way, have you met John? – До речі, ви знайомі з Джоном?

#### ***Як дізнатися більше про співрозмовника***

#### ***Питання про ім'я людини***

Who are you? – Хто ви?

Do I know you? – Ми знайомі?

What is your name? – Як вас звати?

What is your first name (surname), please? – Яке у вас ім'я (прізвище)?

Are not you Tom? – Ти ж Том?

You are Tom, are not you? – Ти ж Том, правда?

Could you spell your name, please? – Ви не могли б сказати своє ім'я по літерам?

### ***Питання про місце проживання***

Where do you come from? – Звідки ви приїхали?  
Where are you from? – Звідки ви?  
What country are you from? – З якої ви країни?  
What country do you come from? – Звідки ви приїхали?  
Did you say you come from Germany? – Ви сказали, що ви з Німеччини?

### ***Питання про місце роботи і професію***

What do you do? – Чим ви займаєтесь?  
What do you do for a living? – Чим ви заробляєте собі на життя?  
What is your occupation? – Чим ви займаєтесь?  
What is your profession? – Хто ви за професією?

### **ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!**

Питання про місце роботи людини краще сформулювати як What company do you work for?

What company do you work for? – I'm with IBM.

### ***Питання про національність, знання мов***

What nationality are you? – Хто ви за національністю?  
Do you speak English? – Ви розмовляєте англійською?  
Excuse me for asking / my asking, do you speak English? – Вибачте, що запитую, ви говорите по-англійськи?  
What languages do you speak? – Якими мовами ви говорите?

### ***Питання про сім'ю***

Are you married? – Ви одружені (заміжня)?  
Have you got a large family? – У вас велика сім'я?  
How many children do you have? – Скільки у вас дітей?  
Who's the youngest (oldest) in your family? – Хто наймолодший (старший) у вашій родині?  
How old is your son (daughter, brother, sister)? – Скільки років вашому синові (дочці, брату, сестрі)?  
What other relatives do you have? – Які у вас є інші родичі?

### ***Питання про хобі***

Do you take much interest in sports / literature / politics? – Ви цікавитесь спортом / літературою / політикою?

Are you interested in fashion / collecting stamps? – Ви цікавитесь модою / філателією?

Do you happen to take interest in golf / knitting / dances? – Ви випадково не цікавитесь гольфом / в'язанням / танцями?

Do you go in for yoga / music / growing flowers / fishing? – Ви захоплюєтеся йогою / музикою / розведенням квітів / риболовлею?

Do you playing chess? – Ви граєте в шахи?

Do you prefer listening to classical music? – Ви любите слухати класичну музику?

Do you like old movies? – Ти любиш старі фільми?

Do you have pets? – У вас є свійські тварини?

Are you fond of pop music? – Вам подобається попмузика?

Are you keen on painting? – Ви захоплюєтеся живописом?

### **3. Бесіда**

#### ***Як звернутися до співрозмовника***

May I have a word with you? – Можна з вами поговорити?

I hope you do not mind me calling you Tom? – Ви не будете заперечувати, якщо я буду називати вас Том?

Do not you think it would be better if we called each other by our first names? – Ви не думаєте, що ми могли б називати один одного по імені?

Could you tell me a bit more about this job? – Ви не могли б розповісти мені докладніше про цю роботу?

Would you mind telling me about your company? – Ви не могли б розповісти мені про вашу фірму?

What do you think of this initiative? – Що ви думаєте про цю ініціативу?

#### ***Як поставити уточнююче питання***

What do you mean? – Що ви маєте на увазі?

What exactly do you mean? – Що саме ви маєте на увазі?

Can / Could you explain it in more detail, please? – Ви не могли б пояснити це докладніше?

Could you give me some details about that? – Ви не могли б привести деякі подробиці?

Can we clear this up? – Ми можемо це з'ясувати?

Can we get to the bottom of this? – Ми можемо в цьому розібратися?

Could you be a little more specific / precise? – Ви б не могли говорити точніше?

Anything else you can tell me about it? – Ви можете розповісти мені про це що-небудь ще?

### ***Як попросити співрозмовника повторити свою думку***

Sorry, what was that you said? – Вибачте, що ви сказали?  
Could you say that again, please? – Ви б не могли сказати це ще раз?  
Could you repeat that? – Ви не могли б це повторити?  
Would you mind repeating that? – Ви не могли б це повторити?  
What did you say? – Що ви сказали?  
Pardon? – Вибачте що?  
Sorry? – Вибачте що?

### ***Як перевірити, що співрозмовник стежить за вашими думками***

Do you follow me? – Ви мене розумієте?  
Are you with me on that? – Ви розумієте про що я?  
Is everything clear? – Все ясно?  
Got that? – Це зрозуміло?

### ***Як дізнатися думку співрозмовника***

What do you think about this proposal? – Що ви думаєте про цю пропозицію?  
What's your opinion of this law? – Що ви думаєте про цей закон?  
How do you find this idea? – Як ви ставитеся до цієї ідеї?  
Do you approve of this plan? – Ви схвалюєте цей план?  
Are you in favour of this plan? – Ви підтримуєте цей план?  
How do you feel about his invitation? – Як ви ставитеся до його запрошення?  
Do you agree that this plan is (not) good? – Ви згодні, що це (не) хороший план?  
So, you think this is a basically good idea? – Значить, ви думаєте, що це непогана ідея?  
Do you really think so? – Ви дійсно так думаєте?  
Really? – Ви так думаєте?

### ***Як змінити хід розмови***

What if we try to look at the problem from another point of view? – Що якщо нам подивитися на це питання з іншої точки зору?  
How does the idea of discussing this matter later appeal to you? – Як ви ставитеся до ідеї про те, щоб обговорити це питання пізніше?  
Would not it be better if your friend joined us? – Чи не краще, щоб до нас приєднався ваш друг?  
Might I suggest that we have a rest? – Ви не хотіли б відпочити?  
Why do not we have a break? – Чому б нам не влаштувати перерву?  
Shall we have a snack? – Мабуть, перекусимо?

### ***Як поцікавитися проблемами співрозмовника***

Is anything wrong? – Щось трапилось?

Anything wrong? – Щось відбулося?

Is there a problem? – Є проблеми?

Is something the matter? – Щось не так?

What's up? – Що трапилось?

May I ask if anything is wrong? – Скажіть, чи все в порядку?

Excuse my asking, but is something the matter? – Вибачте, що я питаю, але у вас щось сталося?

I hope you do not mind my asking this, but is anything wrong? – Сподіваюся, ви не ображаєтесь на моє запитання, але у вас щось сталося?

Are you certain / quite sure there's nothing worrying you? – Ви впевнені, що вас нічого не турбує?

There's something bothering you, is not there? – Вас адже щось турбує, чи не так?

What's the problem? – У чому проблема?

### ***Як попросити поради***

What do you suggest I should do? – Що ви мені порадите зробити?

Where do you suggest I should go? – Куди ви мені порадите відправитися?

Could you give me some advice about mobile phones? – Ви не могли б дати мені пораду з приводу мобільних телефонів?

What shall I buy? – Що мені купити?

What would you do in my position / if you were me? – Як би ви вчинили на моєму місці?

What do you advise? – Що ви порадите?

### ***Як запросити співрозмовника в гості***

Would you like to come to our place? – Ви не хотіли б прийти до нас?

How about coming round for a chat? – Зайдеш поговорити?

What about coming round for a cup of tea? – Зайдете на чашку чаю?

Why do not you come for lunch? – Приходьте до нас на обід.

### ***Як запропонувати допомогу***

Is there anything I can do? – Я можу що-небудь зробити?

Is there any way I could possibly be of help? – Я можу чимось допомогти?

Can I help you? – Я можу вам допомогти?

Would you like me to drive you home? – Хочете, я відвезу вас додому?

Could I get you some water? – Принести вам води?

***Як поцікавитися планами співрозмовника  
і запропонувати разом провести час***

What are you doing tonight? – Що ви робите сьогодні ввечері?  
Why do not we go out together? – Чому б нам не піти куди-небудь разом?  
Would you like to go out for a meal? – Ви не хотіли б кудись піти поїсти?  
How about going to the theatre tonight? – Як щодо того, щоб піти ввечері до театру?  
Why do not you come to the theatre with us? – Чому б вам не піти до театру з нами?  
Would you like to come out with me tonight? – Ви не хотіли б кудись піти сьогодні увечері?  
Do you fancy going to the cinema together? – Ви не хотіли б разом піти до кінотеатру?  
Would you like to go to the pool for a swim? – Ти не хочеш разом піти до басейну поплавати?  
Do you feel like going for a walk in the park? – Ви не хотіли б прогулятися в парку?  
Which do you prefer, go to the cinema or stay at home? – Ти надаєш перевагу піти до кінотеатру або залишитися вдома?  
Are you free this weekend? – Ви вільні в ці вихідні?  
How about sometime next week? – Може, тоді як-небудь наступного тижня?  
Can not we make it another day / time? – Давайте перенесемо це на інший день / інший час?

***Як поцікавитися враженнями***

How do like it here? – Як вам тут подобається?  
What's your opinion of this picture? – Якої думки ви про цю картину?  
Did you have a good time? – Ви добре провели час?

***Як домовитися про зустріч***

When could we meet? – Коли ми можемо зустрітися?  
When could we get together? – Коли ми могли б зустрітися?  
When could I see you? – Коли я можу тебе побачити?  
I'd like to talk to you; when's the best time for you? – Я хотів би поговорити з вами, коли вам зручно?  
What time would be most convenient for you? – В який час вам зручно?  
What time would suit you best? – Який час вас влаштує?  
Would tomorrow 10 o'clock be all right / suit you? – Вам зручно завтра о 10 годині?  
Can you manage today? – У тебе знайдеться час сьогодні?

#### **4. У готелі**

Is there a vacancy? – У вас є вільний номер?

Excuse me, can you spare me a minute? – Вибачте, не приділите ви мені хвилинку?

Are there any vacant rooms in the hotel? – Чи є в готелі вільні номери?

Is there a shower in the room? – Чи є в номері душ?

How much is the room? – Скільки коштує номер?

Have you got a cheaper room? – У вас є номер дешевше?

Is it a quiet room? – Це тихий номер?

Which floor is it? – На якому він поверсі?

Is breakfast included? – Сніданок включений у вартість номера?

What time is breakfast? – В який час сніданок?

Can I have breakfast in my room? – Можу я поснідати у себе в номері?

What facilities are there in the hotel? – Які побутові служби є в готелі?

Is there a night porter? – У вас є нічний портьє?

Where do I leave the key? – Де мені залишити ключ?

Can I keep my room until after lunch? – Можу я звільнити номер після обіду?

Can I have the bill, please? – Будьте ласкаві рахунок, будь ласка.

#### **5. У ресторані**

Where can I leave my coat? – Де можна залишити пальто?

Do you have an area reserved for non-smokers? – У вас є зона для тих, хто не палить?

What shall we have? – Що ми візьмемо?

Do you have a vegetarian menu? – У вас є вегетаріанське меню?

Can we order now, please? – Можна зараз зробити замовлення?

What is in season at the moment? – Які у вас зараз сезонні страви?

What is the chefs speciality? – Яке у шеф-кухаря фірмове блюдо?

Can I have steak with vegetables? – Можна мені біфштекс з овочами?

Could I have some more bread, please? – Можна мені ще хліба?

Could I have another knife? – Я можу попросити інший ніж?

What are the desserts? – Які у вас є десерти?

Is this wine local? – Це місцеве вино?

Do you have decaffeinated coffee? – У вас є кава без кофеїну?

Can we have some vinegar, please? – Можна нам трохи оцту?

Can we have the bill, please? – Можна рахунок?



## **6. У крамниці**

Can I try this on? – Можна це приміряти?

Do you have this shirt in a different colour? – У вас є така ж сорочка, але іншого кольору?

What size is it? – Який це розмір?

How much is it? – Скільки це коштує?

What is the price? – Скільки це коштує?

What is the guarantee period? – Який гарантійний термін (строк)?

Can I pay by card? – Я можу заплатити карткою?

## **7. Телефонна розмова**

May/Could I speak to John, please? – Будьте ласкаві, я можу поговорити з Джоном?

Could you put me through to Mr. Green, please? – Ви б не могли з'єднати мене з містером Гріном?

Can you hear me well? – Ви мене гарно чуєте?

Can I help you? – Чим я можу вам допомогти?

Who would you like to speak to? – З ким ви би хотіли поговорити?

Who is speaking, please? – Хто говорить?

Would you like to hold the line? – Ви могли б почекати?

Could you phone/call/ring back later? – Ви могли б зателефонувати пізніше?

Would you mind calling/ringing back later? – Не могли б ви зателефонувати пізніше?

Would you like Mr. Green to call/ring you back later? – Попросити містера Гріна вам зателефонувати?

Can I tell him who called? – Я можу йому сказати, хто телефонував?

Can I give him a message? – Що йому передати?

Would you like to leave a message? – Ви б не хотіли залишити повідомлення?

Can I take a message? – Що йому передати?

What time may I call again? – Коли можна перетелефонувати?

## **8. Як спитати дорогу**

Excuse me, can you tell me the way to the bus station? – Вибачте, ви не могли б сказати, як пройти до автобусної зупинки?

Can you please show me the way to the railway station? – Ви не могли б сказати, як пройти до вокзалу?

Can you tell me how to get to the art gallery? – Підкажіть, будь-ласка, як пройти до художньої галереї?

How do I get to the nearest post-office? – Як пройти до найближчої пошти?

Is this the way to the river? – Цей шлях веде до річки?

Where's the bank here? – Де тут банк?

## **9. Час, вік, погода**

What time is it? – Котра година?

What's the time? – Котра година?

What time do you have? (Амер.) – Котра година?

What time do you get up? – У який час ви встаєте?

When does the train leave? – Коли поїзд відправляється?

How long is it since you saw him? – Як давно ти його бачив?

How old are you? – Скільки вам років?

What's the weather like now? – Яка зараз погода?

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ  
для СРС та навчальний матеріал  
з англійської мови  
для студентів-магістрів I курсу  
I, II семестрів  
денної форми навчання  
Усі спеціальності

Укладач: к.ф.н., доц. Шотова-Ніколенко Г.В.

Підписано до друку 2020р. Формат 60x84/16. Папір офсетний.  
Друк офсетний. Ум. друк. арк.  
Тираж 100 прим. Зам. №

Надруковано з готового оригінал-макета

Одеський державний екологічний університет  
65016, Одеса, вул. Львівська, 15

Друкарня видавництва «Екологія»  
65045, м. Одеса, вул. Базарна, 106.  
Тел.: (0482) 33-07-18, 37-07-95, 37-14-25